

टेबल-टेनिस-स्पर्धा-कनिका-
बत्रा टेनिस्- चैम्पियन
प्रतिस्पर्धायां प्रागुपान्त्य-
चक्राय योग्यतां प्राप्य प्रथमा
भारतीय क्रीडिका जाता

हिमसंस्कृतवार्ताः। कनिका-बत्रा इत्येषां
टेबल टेनिस प्रतिस्पर्धायां कीर्तिमानम्
अरचयत्। यतोहि सा विश्व-टेबल टेनिस्-
चैम्पियन प्रतिस्पर्धायां प्रागुपान्त्य-
चक्राय योग्यतां प्राप्य प्रथमा भारतीय क्रीडिका
जाता। फ्रांसदेशस्य मोटंपेलियर-नगरे
गतदिने भारतीय टेनिस-क्रीडिका मनिका
रोमानिया-देशस्य बर्नडेट स्जोक्स इत्येतां
त्रीणि-एकं अङ्केन पराजयत।

न्यायपालिकां समेत्य सर्वेषु
क्षेत्रेषु महिलानां अधिकाधिकं
सहभागिता भवितव्या -
मुख्यन्यायाधीशः

मुख्यन्यायाधीशः डी.वाई. चन्द्रचूडः
उक्तवान् यत् न्यायपालिकां समेत्य सर्वेषु
क्षेत्रेषु महिलानां अधिकाधिकं सहभागिता
भवितव्या इति। एकस्मिन् विशिष्टसंवादे
असौ उक्तवान् यत् अनेन महिलानां
पक्षाणां सूचना निर्णयाश्च सरलाः
भविष्यन्ति। आकाशवाण्या सह स्वीये
प्रारम्भिके एव सम्वादे असौ निगदितवान्
यत् सः बाल्यादेव आकाशवाणीतः
प्रसारितानां हिन्दी-आङ्ग्ल-संस्कृत-
वार्तानां श्रवणं करोति स्म।

अष्टाविंशे दिनांके गुजरातराज्यं
प्रति यास्यति प्रधानमन्त्री

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी
अस्य मासस्य अष्टाविंशे दिनांके
गुजरातराज्यं प्रति याति। सत्र असौ
विभिन्नविकासत्मक-परियोजनानां
शिलान्यासम् उद्घाटनं च करिष्यति।
यात्रावधौ श्रीमोदी स्पेनदेशीयः प्रधानमन्त्री
पेद्रो-सांचेज इत्यसौ च टाटा-एडवान्सड-
सिस्टम-लिमिटेड-परिसरे सी-पञ्चनवत्य
द्विशतं इत्येतस्य विमानस्य निर्माणाय टाटा-
विमान-परिसरस्य उद्घाटनं करिष्यतः।

आदिवासिनः जनाः प्राकृतिकजीवनशैल्या
संचितज्ञानस्य सङ्ग्रहाः सन्तीति-राष्ट्रपतिः

हिमसंस्कृतवार्ताः। राष्ट्रपतिपदासीना द्रौपदीमुर्मुः प्रोक्तवती यत् आदिवासिनः जनाः प्राकृतिक
जीवनशैल्या संचितज्ञानस्य सङ्ग्रहाः सन्तीति। भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थानस्य आईआईटी
इत्याख्यस्य भिलाईइत्यस्य दीक्षान्तसमारोहाय उपस्थितान् जनान् सम्बोधयन्ती राष्ट्रपतिः मुर्मुः
कथितवती यत् जनजातियजनानां जीवनशैल्या देशस्य सततविकासाय महत्वपूर्ण योगदानं दातुं
शक्यते। अनया कथितं यत् देशस्य सर्वविधविकासः तदा सम्भाव्यते यदा विकासप्रक्रियायाम्
आदिवासि-जनानां सक्रियसहभागिता स्यादिति। समारोहावधौ राष्ट्रपतिना सप्त छात्रेभ्यः
स्वर्णपदकं प्रदत्तम्। एतस्मिन् समारोहे छत्तीसगढस्य राज्यपालः रामेनडेका इत्यसौ मुख्यमन्त्री
विष्णुदेव साई च उपस्थितौ आस्ताम्।

रिक्तपदानि न निरस्तानि, अद्यतनस्य
आवश्यकतानुसारं तान् पूरयितुं प्रस्तावाः आहूताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। -
शिमला। हिमाचलप्रदेशसर्वकारेण वर्षद्वयं
वा अधिकं वा यावत् सर्वकारीयविभागेषु
अथवा सार्वजनिकक्षेत्रस्य उपक्रमेषु रिक्तानि
सर्वाणि पदस्थानानि समाप्तुम् आदेशेषु
स्थितिः स्पष्टीकृता अस्ति। मुख्यमन्त्री
सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत्
वर्षद्वयाधिकं यावत् रिक्तं किमपि पदं न
समाप्तम्। वर्तमान- आवश्यकतानुसारं
एतानि पदानि पूरयितुं विभागेभ्यः प्रस्तावाः
आमन्त्रिताः सन्ति। शनिवासरे प्रातःकाले
ओक ओवर सर्वकारीयनिवासस्थाने पत्रकारैः
सह वार्तालापं कुर्वन् मुख्यमन्त्री
सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत्
अद्यतनकाले टङ्कनलिपिकानां आवश्यकता
नास्ति। येषां आवश्यकता नास्ति तेषां
स्थाने नूतनानि पदानि स्थापितानि
भविष्यन्ति। टङ्कनलिपिकं JOA IT इति
परिवर्तनीयम् अस्ति। सुक्खुः अवदत् यत्
सामाजिकमाध्यमेषु एका सूचना उद्धृता
अस्ति यत् पदं निरस्तं कृतम्, परन्तु तत्

न। उक्तवान् यत् विगत २० वर्षेभ्यः एतानि
पदस्थानानि न पूरितानि परन्तु बजटस्य
आवंटनं कृतम् अस्ति। अतः अद्यकाले येषां
पदानाम् आवश्यकता नास्ति तानि पदानि
निरस्तानि अभवन्। वर्तमानसर्वकारस्य
द्विवर्षीयकार्यकालस्य समाप्तेः पूर्वं १९
सहस्राणि पदानि पूरितानि, त्रीणि सहस्राणि
पदानि च पूर्यन्ते इति मुख्यमन्त्री अवदत्।
न्यायालयस्य प्रकरणानाम् निराकरणं कृतम्
अस्ति। अस्माकं सर्वकारेण १९ सहस्रं १०३
पदानि पूरयितुं आरब्धम्। शिक्षाविभागे
५०६१ पदानि निर्मितानि। स्वास्थ्यविभागे
२६७९ पदानि, गृहविभागे १९२४,
वनविभागे २२६६, जलशक्तिविभागे ४४८६,
लोकनिर्माणविभागे ३६३ पदानि पूरितानि।
विपक्षः भ्रामकप्रचारं न प्रसारयति। अस्मिन्
विषये भाजपा निपुणा अस्ति।

वित्तसचिवः एतान् आदेशान् निर्गतवान्
अपरपक्षे वित्तस्य प्रमुखसचिवः देवेशकुमारः
राज्योच्चन्यायालयस्य महारजिस्ट्रारेभ्यः
सर्वेभ्यः प्रशासनिकसचिवेभ्यः
विभागप्रमुखेभ्यः, राज्यपालसचिवेभ्यः,
विधानसभासचिवेभ्यः, च अस्य विषये अपरं
पत्रं प्रेषितवान् अस्ति। तत्र उक्तं यत् केवलं
तानि अनावश्यकपदानि एव निरस्तव्यानि,
येषां सर्वकारीयविभागे/सङ्घटने किमपि
उपयोगः नास्ति। एतदतिरिक्तं यदि
आवश्यकतानुसारं परिवर्तितनामकरणेन सह
अधिकं पदं निर्मातव्यं भवति तर्हि
सामान्यतन्त्रेण तत्क्षणमेव सम्पूर्णप्रस्तावः
वित्तविभागाय प्रेषितव्यः, येन तस्य कृते
समुचितं बजटं समये एव अनुमोदितं कर्तुं
शक्यते। एतेषां निर्देशानां कठोरपालनं
सुनिश्चितं कर्तुं कथितम् अस्ति।

गीतोपदेशः

सङ्करो नरकायैव
कुलघानां कुलस्य च।
पतन्ति पितरो ह्येषां
लुप्तपिण्डोदकक्रियाः ॥ ४१ ॥

शब्दार्थ- सङ्करः - ऐसे अवांछित बच्चे;
नरकाय - नारकीय जीवन के लिए; एव -
निश्चय ही; कुल-घानाम् - कुल का वध
करने वालों के; कुलस्य - कुल के; च -
भी; पतन्ति - गिर जाते हैं; पितरः -
पितृगण; हि - निश्चय ही; एषाम् - इनके;
पिण्ड - पिण्ड अर्पण की; उदक - तथा
जल की; क्रियाः - क्रिया, कृत्य

भावार्थ

अवांछित सन्तानों की वृद्धि से निश्चय ही
परिवार के लिए तथा पारिवारिक
परम्परा को विनष्ट करने वालों के लिए
नारकीय जीवन उत्पन्न होता है। ऐसे
पतित कुलों के पुरखे (पितर लोग) गिर
जाते हैं क्योंकि उन्हें जल तथा पिण्ड
दान देने की क्रियाएँ समाप्त हो जाती
हैं।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

स्पेनदेशस्य राष्ट्रपतिः पेद्रो-
सांचेज-इत्यसौ अद्यारभ्य

हिमसंस्कृतवार्ताः। स्पेनदेशस्य राष्ट्रपतिः
पेद्रो-सांचेज-इत्यसौ अद्यारभ्य अस्य मासस्य
नवविंशतिदिनांके यावत् भारतस्य
आधिकारिकयात्रायाम् आयाति। तेन सह
तस्य भार्या बेगोना-गोमेज-इत्यसौ च
आगच्छति। विदेश मन्त्रालयेन एकस्मिन्
प्रदत्ते वक्तव्ये कथितं यत् श्रीसांचेजस्य इयं
प्रथमा भारतयात्रा भविष्यति। इतः पूर्वं
प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी राष्ट्रपतिः सांचेजः च
बहुपक्षीयोपवेशनेषु अनेकवारं मिलितवन्तौ।
यात्राप्रवासे राष्ट्रपतिः सांचेजः प्रधानमन्त्रिणा
श्रीमोदिना साकं मण्डलस्तरीयां वार्ता
समाचरिष्यति। उभौ नेतारौ वडोदरायां सी-
पञ्चनवत्यधिक-द्विशतं इत्याख्यस्य विमानस्य
स्थापित संयंत्रस्य उद्घाटनं विधास्यतः। एतद्वि
विमानक्षेत्रे मेक इन इण्डिया इत्यस्य
उपक्रमस्य अन्तर्गतं भारतेन विहितः प्रमुखः
पदक्षेपो वर्तते।

सर्वकारः ग्रामस्य द्वारम्- २९ अक्तूबरतः पूर्वं वित्तकोषसंख्यासु आगमिष्यति सम्माननिधिः- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

नृत्यप्रस्तुतिं कृतवन्तः। मुख्यमंत्री चैधरप्राङ्गणस्य गसाङ्गोतः जिसकुनपर्यन्तं सम्पर्कमार्गस्य उद्घाटनं कृतवान्। डोडरातः चमधारपर्यन्तं मार्गस्य शिलान्यासः, ग्रामपुजारलीतः (डोडराक्वार) उत्तराखण्डसीमापर्यन्तं च टालसेतुं भूत्वा सम्पर्कमार्गस्य शिलान्यासं कृतवान्। इन्दिरा- गान्धीप्रियभगिनीसम्मान निधियोजनायाः अन्तर्गतं २९ अक्तूबरतः पूर्वं डोडराक्वारस्य सर्वाभ्यः पात्रमहिलाभ्यः १५००-१५०० रुप्यकाणाम् अंशान् लाभार्थिभ्यः वितरयितुमपि घोषितवान्। सहैव महिलाभ्यः सम्माननिधेः राशिः चैकमाध्यमेन वितरिताः। भविष्ये वर्षत्रये त्रिषु चरणेषु उपलभ्यते। प्रतिवर्षं १८ सहस्ररूप्यकाणि दीयन्ते इति उक्तवान्।

डोडराक्वारस्य कृते एताः घोषणाः कृताः

जनसभां सम्बोधयन् सुक्खुः अवदत् यत् डोडराक्वारस्य जिलापरिषदः वार्डः पृथक् करिष्यते। क्षेत्रस्य पञ्च ग्रामपंचायतेभ्यः एककोटिरूप्यकाणि दातुं घोषितम्। बेलीसेतोः कृते ४.५ कोटिरूप्यकाणां घोषणा कृता। जाखायां सेतुनिर्माणाय धनं उपलब्धं भविष्यति। चिकित्सालये परिचारिकाः वैद्याः च नियुक्ताः भविष्यन्ति। चिङ्गांवस्य उपरि मार्गः तत्क्षणमेव पक्वम् भविष्यति। सुक्खुः अवदत् यत् अस्माकं सर्वकारेण सर्वाणि चोरद्वाराणि पिहितानि। वयं सर्वकारस्य धनं रक्षितवन्तः। एकस्मिन् वर्षे २२०० कोटिरूप्यकाणां राजस्वं अर्जितम्। भाजपासर्वकारः पञ्चवर्षेषु ग्राम्य- अर्थव्यवस्थायाः विषये न चिन्तितवान्। मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् आपदि कोऽपि भाजपासांसदः राज्यसर्वकारस्य साहाय्यं किमर्थं न कृतवान्? केन्द्रसर्वकारात् किमर्थं साहाय्यं न याचितम्? उक्तवान् यत् डोडराक्वारे रात्रौ निवासं कृतवान्। इतः परं चौपालस्य, कुपर्वी चम्बायाः पाङ्गी चापि गमिष्यामः।

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः शिमलाजनपदस्य दूरस्थक्षेत्रस्य डोडराक्वारक्षेत्रस्य भ्रमणं कृतवान्। मुख्यमंत्री स्थानीयजनैः सह रात्रिभोजनं कृतवान्। मुख्यमंत्री डोडराक्वारे एव रात्रौ वासम् अकरोत्। अत्र मुख्यमंत्री सर्वकारः ग्रामस्य द्वारम् योजनायाः अन्तर्गतं स्थानीयजनानाम् मध्ये स्थित्वा तेषां समस्यानां विषये ज्ञातवान्। तत्रैव समस्यानां समाधानार्थं अधिकारिणः अपि उपस्थिताः अभवन्। शनिवासरे डोडराक्वारं प्राप्य मुख्यमंत्रिणः सुखविन्दरसिंहसुक्खोः हार्दिकं स्वागतं विहितम्। अस्मिन् काले छात्राः अद्भुतं

Himachal News: हिमाचलप्रदेशः केन्द्रसर्वकारात् पञ्चनवीनराष्ट्रीयराजमार्गान् याचितवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः - ऊना। हिमाचलसर्वकारेण राज्ये पञ्चनूतनानां राष्ट्रियराजमार्गाणां अनुमोदनार्थं केन्द्रसर्वकाराय प्रस्तावः प्रेषितः। लोकनिर्माण- नगरविकासमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः शुक्रवासरे ऊनानगरे उक्तवान् यत् एतेषां प्रस्तावितानां राष्ट्रियराजमार्गाणां निर्माणेन राज्ये विकासाय गतिः भविष्यति, केन्द्रीयराजमार्गपरिवहनमन्त्री नितिनगडकरी इत्यनेन सह मिलित्वा शीघ्रमेव तान् कार्यान्वितुं प्रयत्नाः क्रियन्ते। विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत् पूर्वभाजपासर्वकारस्य कार्यकाले राज्यस्य कृते ६९ राष्ट्रियराजमार्गाः घोषिताः, परन्तु एतेषु कस्यापि घोषणायाः निर्माणं न कृतम्। वर्तमानसर्वकारेण अधुना व्यावहारिकतां मनसि कृत्वा पञ्च नूतनानां राष्ट्रियराजमार्गाणां प्रस्तावः सज्जीकृतः अस्ति। एते

प्रस्तावाः शीघ्रमेव केन्द्रीयमन्त्रालयेन अनुमोदिताः भविष्यन्ति इति सः आशां प्रकटितवान् अस्ति। मन्त्रिणा बोधितं यत् सर्वसु नवीनपरियोजनासु २५ तः ३० प्रतिशतं यावत् बजटराशिः पूर्वमेव सुनिश्चितः भवेत्, येन विकासकार्यं सुचारुरूपेण प्रचलति। सः अवदत् यत् अनेकासां परियोजनानां आधारशिला पूर्वसर्वकारेण धनस्य सम्यक् आबंटनं विना स्थापिता। मार्गभवनादिनिर्माणकार्यस्य आधारशिलाः स्थापिताः, परन्तु तस्यैव कृते बजटस्य अभावात् केवलम् आधारशिलास्थापनं यावत् सीमिताः आसन्, यस्मात् कारणात् ताः परियोजनाः अपूर्णाः एव अभवन् अधुना पूर्वसर्वकारेण आरब्धानि कार्याणि सम्पन्नं कर्तुं वर्तमानसर्वकारस्य दायित्वम् अस्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारः ताः परियोजनाः अपि सम्पन्नं कर्तुं प्रतिबद्धः अस्ति।

पहाड़ी गल्लां हिमसंस्कृतवार्ताः

टिपड़े रा मलान

पुराणे जमाने च ब्याह ते पहले
करदे थे दुई रे टिपड़यां रा मलान
ब्याह रखणे ते बाद फेरी
हुंदा था कट्टा दाजा रा समान

पैसे नी हुंदा थे गट्टी साहूकारां ते चकदे थे
जमीन जायदाद सब सै रहन रखांदे थे
ब्याज नी जे टैमा पर भरोदा था
तां साहूकार जो कुछ दिसदा था सब लेई जांदा थे

साहूकार ऊन कम्बल भेड्डां बकरियां सब लेई जांदा था
घट पैसे लिखी कने ब्याजा पर ब्याज चढान्दा था
ब्याज लैणे खातर इक्क बार बैठी जांदा था
तां हफ्ता हफ्ता नी तिस घरा ते जांदा था

बट्टे सट्टे रा रवाज रिश्ते बड़े पक्के हुंदा थे
इक्की दूजे रिया मुसिबता च माहणु बड़े कम्म औंदा था
दाज बड़ा देणे पौंदा था लोक लाजा खातर
पालकी गागर बिन्ना डोली भांडे टिंडे सब कुछ जांदा था

कई कई साल नी ल्यौन्दे थे मुकलावा
छोटी छोटी कुड़ियां रे करदे थे ब्याह
ससां हुंदियां थी बौहत खराब
बहुआं जो पाई रखदी थियां कोई न कोई फाह

छोटिया उम्रा च सैजे हुई जांदा थी बिधवा
सै दूजा ब्याह नी करवाई सकदी थी
उम्र भर रहणा पौंदा था दूजे रे आसरे
साथ कोई नी देंदा था कलीह ही उम्र कटदी थी

अज्जकल बड़े घट लोग टिपडेयां मलायादे
सीधे मन्दिरा च जाई कने ब्याह करायादे
फेसबुका पर हुन्दी इक्क दिन दोस्ती
कने दूजे दिन ब्याह करवाई कने घरा जो आयादे

टूटणी सैजे सै टिपडा मलाई कने बी नी बचणी
सैजे निभणी सै बिना तिपडा मलाये बी निभी जाणी
तांजे औणी मरने री बेला तां टिपडेयां च रई जाणा लखोया
टाला हुई जांगा थोड़ा पर टिपडेयां किसी री जान नी बचाणी

रवींद्र कुमार शर्मा, घुमारवीं
जिला बिलासपुर हि प्र

51st AIOC UDUPI: समन्वयः- भारतीयभाषाणां एकतायाः कृते एकं संलग्नकम् (टैगसेट) इति

हिमसंस्कृतवार्ता: - उडुपी। भारतीयभाषाणां भाषासंरचनानां व्याकरणस्य च दृष्ट्या एकतां ज्ञातुं संरचितः उपायः समन्वयवादः अस्ति। भारतीयभाषाणां विशिष्टभाषासंरचनां मनसि कृत्वा "समन्वय टैगसेट" इति पुस्तकरूपेण एकम् अद्वितीयं टैगसेट निर्मितं प्रकाशितं च। एकं दलं डॉ. अर्णबः भट्टाचार्यः, सहायकाचार्यः, आईआईटी खड़गपुरम् द्वारा टैगसेट इत्यस्य सज्जीकरणस्य संरचनायाः च विषये चर्चा कृतवान्। अस्मिन् दले चैताली डेंजरिकर, डॉ. अर्णब भट्टाचार्य, सुश्री कार्तिका एनजे, विद्. चैतन्य एस लक्कुंडी, डॉ. गणेश रामकृष्णन, डॉ. अन्नराव कुलकर्णी, प्रो. शिवानी पञ्चमः, डॉ. प्रमितभट्टाचार्यः, डॉ. हृषिकेशतेर्दलकरः च ५ भारतीयभाषासु कार्यं कृतवन्तः, यन्त्रानुवादे प्राकृतिकभाषाकार्यक्रमे च सहायकाः भविष्यन्ति इति विवरणसमूहाः संकलिताः।

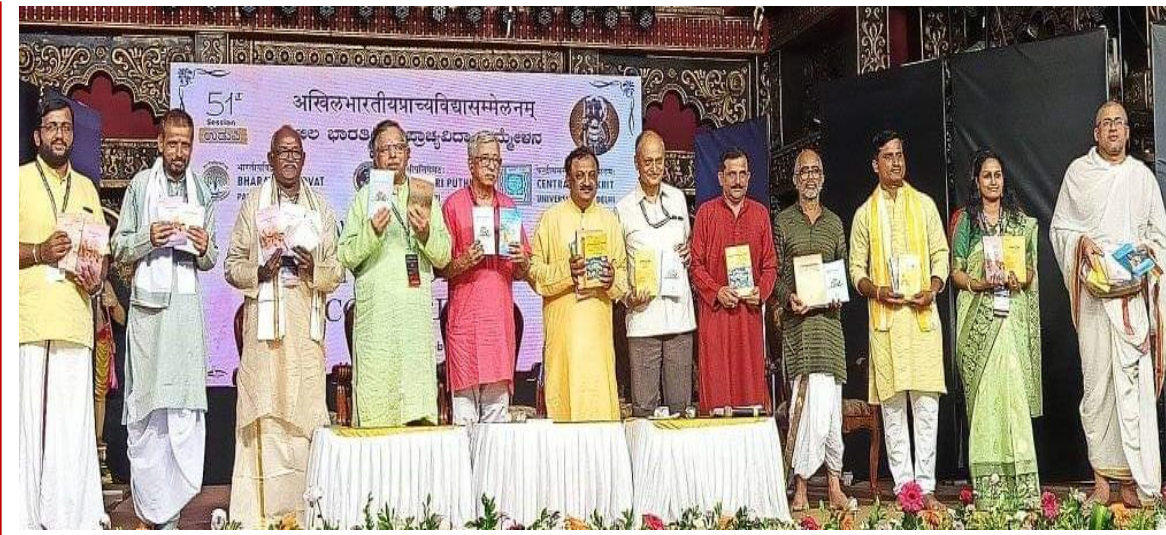
वर्तमान टैगसेट अधिकांशं भाषाविशिष्टविशेषतां न विचारयन्ति। परन्तु समन्वयस्य निर्मातारः एतत् नूतनं टैगसेट प्रस्तावितवन्तः, यत् तेषां पक्षानुसारं भारतीयभाषाणां विशिष्टसंरचनां गृह्णाति, येषां संरचना स्वाभाविकतया समाना अस्ति। प्रत्येकभाषायाः विशिष्टविशेषताः प्रणाल्यां समावेशिताः एकीकृताः च भवन्ति। भारतीयभाषासु समृद्धवैविध्यं तेषां निहितं एकतां मनसि धारयन् तेषाम् उत्सवं कर्तुं एषः प्रयासः प्रतिज्ञायते। यद्यपि सम्प्रति केवलं ५ भाषाः एव विचारयन्ते तथापि जनशक्तिसीमायाः कारणात् भविष्ये अधिकाः भाषाः समाविष्टाः कर्तुं प्रस्ताविताः सन्ति। दलं इच्छुकपाठकान् यन्त्रव्याख्यायाः कृते टैगसेट, सटीकता च उन्नयितुम् स्वटिप्पण्यः, परामर्शान् च प्रकटयितुं आमन्त्रयति।

सिद्धार्थः एस कुमारः ५१तमे अखिलभारतीय- प्राच्यसम्मेलने वैदिकज्योतिषे संस्कृतस्य भूमिकायाः नवीनं शोधपत्रं प्रदर्शितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- उडुपी, २५ अक्टूबर २०२४। प्रख्यातः ज्योतिष- न्यूमरोलॉजिस्ट, NumroVani इत्यस्य संस्थापकः सिद्धार्थः एस कुमारः ५१तमे अखिलभारतीय- प्राच्यसम्मेलने वैदिकज्योतिषे संस्कृतस्य प्रभावस्य विषये नवीनं शोधपत्रं प्रदर्शितवान्। अयं सम्मेलनः पार्यायपुत्तिगेमठेन, भारतीयविद्वत्परिषदा, केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन च संयुक्तरूपेण आयोजितः आसीत्। अस्य उद्घाटनं श्रीकृष्णमठे योगगुरुणा बाबा रामदेवेन कृतम्, यः संस्कृतस्य सनातनधर्मस्य च महत्त्वं प्रदर्शयन् अवदत्- "भविष्यं संस्कृताय सनातनधर्माय च। नवयुगं भारतस्यैव भवति।" कुमारस्य शोधपत्रम्, "वैदिकज्योतिषस्य विकासे संस्कृतस्य भूमिकाः समकालीनवैदिकज्योतिषिणां मात्रात्मकसर्वेक्षणम्," इति नामकं, भारतस्य विश्वस्य च ५००० वैदिकज्योतिषिणः प्रति सर्वेक्षणं कृतवान्। तस्य निष्कर्षेषु दर्शितम् अस्ति यत् वैदिकज्योतिषस्य प्रामाणिकतायाः संरक्षणे संस्कृतस्य प्रमुखं स्थानम् अस्ति। तेषु ६८% ज्योतिषिणः नियमितरूपेण मूलसंस्कृतग्रन्थेषु अवलम्बन्ते, ८४% तु सटीक-व्याख्यानाय संस्कृतम् अत्यावश्यकं मन्यन्ते। अनेन स्पष्टीक्रियते यत् वैदिकज्योतिषे गम्भीरता सटीकता संरक्षणे संस्कृतमेव आधारभूतम् अस्ति। अस्य शोधे संस्कृतप्रयोगस्य ज्योतिषीय-पठनविषये आत्मविश्वासस्य च सुदृढसम्बन्धः (०.७८) प्रदर्शितः अस्ति। ये संस्कृतग्रन्थेषु गम्भीरतया संलग्नाः सन्ति, ते

वैदिकज्योतिषस्य परम्परासूत्रेण अधिकं सम्बद्धाः अनुभवन्ति। परं ये अनुवादेशु अवलम्बन्ते, ते अनुवादस्य सटीकतात्वेन चिन्तां प्रकटयन्ति, यत्र ८०% अनुवादं "मध्यमसत्यं" वा "केवलमेकतन्त्रमात्रमिति" मत्वा परीक्षन्ते। पूर्वं बायोफार्मासंस्थानपरामर्शदातृरूपेण कार्यकरः सिद्धार्थः एस कुमारः, अद्य ज्योतिष-अंकशास्त्रज्ञः, जीवन-संबन्धपरामर्शदातृ, ब्राण्डविकास- परामर्शदातृ च, तस्य गवेषणस्य मूलं प्रकटयति। NumroVani संस्थायाः संस्थापकः चीफ हैप्पिनेस ऑफिसर इति रूपेण सः तस्य विशेषं ३पी सिद्धान्तम्- प्रोएक्टिव्, प्रिवेंटिव्, पर्सनलाइज्ड इत्यादिनाः प्रसारितवान्। अनेन, तस्य कृतज्ञताया, नामकरणस्य, विवाहज्योतिषस्य व्यवसायज्योतिषस्य च क्षेत्रे अपूर्वयोगदानं, अनेन २० शोधपत्राणि, द्वे पुस्तकानि च प्रकाशितानि, यूजीसी- प्रमाणितविश्वविद्यालयेषु २० अतिथिव्याख्यानानि च दत्तानि। सम्मेलनस्य अपरस्य अध्यक्षेन पार्यायपुत्तिगेमठस्य स्वामिना सुगुणेन्द्रतीर्थेन संस्कृतस्य "भारतीयज्ञानस्य अपरिवर्तितसारम्" इति महत्त्वं प्रतिपादितं यः कुमारस्य निष्कर्षैः अनुरूपं च। कुमारस्य शोधस्य आधारे न केवलं वैदिकज्योतिषे संस्कृतस्य सततं प्रासङ्गिकत्वं प्रकाशते, अपितु ज्योतिषिणां मध्ये संस्कृतसाक्षरतात्वे पुनर्नवा प्रतिज्ञा अपि प्रकटते, यया वैदिकज्योतिषस्य प्रामाणिकता अखण्डता च भविष्याय संरक्षितं भवति।

51st AIOC UDUPI: भारतीयभाषाणाम् अनुप्रयोगाः अवसराश्च इति विषये सम्पूर्णसत्रम् भारतीयभाषाणां कृते स्वर्णिमयुगः शिक्षकेभ्यः शोधकर्तृभ्यः च अनन्तावसरान् उद्घाटयति- चमूकृष्णशास्त्री

हिमसंस्कृतवार्ता: - उडुपी। अखिलभारतीये प्राच्यविद्यासम्मेलने उडुप्यां भारतीयभाषाणाम् अनुप्रयोगाः अवसराश्च इति विषये सम्पूर्णसत्रम् आयोजितम्। पद्मश्री चमूकृष्णशास्त्री अध्यक्षः भारतीय- भाषा- उच्चाधिकारसमितिः सत्रस्य अध्यक्षतां कृतवान्। प्रो. डॉ. विजयकुमारमेननः, माननीय वीसी, महर्षिपाणिनिसंस्कृतविश्वविद्यालयः उज्जैनम्, प्रो नागराजपट्टरी निदेशकः इण्डिका, प्रो. काशीनाथः न्योपाने निदेशकः प्रकाशनम् केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः स्वविचारान् प्रकटितवन्तः। अखिलभारतीय- प्राच्यविद्यासम्मेलनस्य (AIOC) द्वितीयविद्वान्दलेन "भारतीयभाषाः अनुप्रयोगाः अवसराः च आधुनिकजगति भारतीयभाषाणां विकसितपरिदृश्यस्य अन्वेषणं कृतम्। दलस्य अध्यक्षता संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानस्य न्यासीसचिवः चमूकृष्णशास्त्री आसीत्। सभां सम्बोधयन् श्रीकृष्णशास्त्री डोमेन, सर्वकारीयसंस्थासु कार्यक्रमेषु च डिजिटलीकरणस्य अनुवादस्य आवश्यकतानां सन्दर्भे क्षेत्रीयभाषाणां वर्धमानं महत्त्वं प्रकटितवान्। एतेषु प्रत्येकस्मिन् राजभाषायां अनुवादस्य आवश्यकता भवति। सः प्रतिभागिभ्यः अतीते न जीवितुं आग्रहं कृतवान्, भविष्यस्य आह्वानानाम् पूर्तये प्रतीक्षां कर्तुं आवश्यकतां च बोधितवान्। सः

पारिस्थितिकीतन्त्रं सज्जीकर्तुं दृष्टिम् अयच्छत् यत् क्षेत्रीयभाषाणां क्षमतां सदुपयोगं कर्तुं समर्थं करिष्यति। भारतीयतत्त्वस्य परिधिमध्ये तस्याः प्रचारं शिक्षां च पोषयितुं शक्नोति। प्रो. इंडिक-अकादमी इत्यस्य अन्तरगुरुकुल- विश्वविद्यालयस्य- भारतीयज्ञानपरम्परायाः केन्द्रस्य निदेशकः नागराजू पट्टरी प्राकृतिकभाषा प्रसंस्करणम् (एनएलपी), यन्त्रशिक्षणम् इत्यादीनां उन्नतप्रौद्योगिकीनां सन्दर्भे अवसरानां प्रसारस्य कारणेन सम्बद्धानां आह्वानानाम् संकटानां च विषये सचेतना अयच्छत्। सः सूचितवान् यत् यन्त्रप्रशिक्षणस्य कृत्रिमबुद्धेः च समये भारतीयदृष्टिकोणस्य मूलं सुरक्षितं संरक्षितं च भवतु इति सुनिश्चित्य अस्माकं सतर्कतायाः आवश्यकता वर्तते तथा च विद्वानः प्रक्रियायां सक्रियरूपेण भागं ग्रहीतुं आमन्त्रितवान्। प्रो. महर्षिपाणिनीसंस्कृत- वैदिकविश्वविद्यालयस्य च कुलपतिः विजयकुमार अवदत् यत् भारतीयभाषाणां कृते एषः स्वर्णिमकालः वर्तते। भारतीयभाषाणां प्रचारप्रसारयोः शिक्षायां शुद्धतां सुनिश्चितुं आवश्यकानां कार्याणां विषये अपि असौ बोधितवान्। तेन M.B.B.S इत्यस्य सम्पूर्ण पाठ्यक्रमं हिन्दीभाषायां सफलतया प्रारब्धम् इति अपि घोषितम्; यत् भारते प्रथमम् अस्ति। सः क्षेत्रीयभाषासु उच्चशिक्षापाठ्यक्रमस्य आवश्यकतायाः उपरि बलं दत्तवान् यत् अधिकसङ्ख्यायाः व्यक्तानां सशक्तिकरणं सुनिश्चितं करिष्यति। केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन अस्मिन् अवसरे छात्राणां हिताय संक्षेपस्य संक्षिप्ततायां च बलं दत्त्वा नवपुस्तकानि प्रकाशितानि। विद्वान् प्रो. वसंत कुमार मनुभाई भट्टः, प्रो. सुन्दरेश्वरन एनके इत्येताभ्याम् अपि अस्मिन् विषये स्वविचाराः प्रकटिताः।

प्राचार्यः प्रो. एम. सी. पाण्डे वर्याय "श्री के. एस. अय्यरसम्मानं" डॉ. दीपकखातीवर्याय "वाणिज्यगौरवसम्मानम्"

हिमसंस्कृतवार्ता:-कुलदीपमैन्दोला, रामनगरम्। नैनीतालजनपदे रामनगरमहाविद्यालयस्य कृते विशिष्टदिवसः गौरवमयः आसीत् यस्मिन्दिने उत्तरप्रदेशस्थे पीलीभीतस्थाने उपाधि-महाविद्यालयस्य रामनगरस्थस्य पी. एन. जी. राजकीय- स्नातकोत्तर-महाविद्यालयस्य प्राचार्यः प्रो. एम. सी. पाण्डे श्री-के-एस-अय्यरसम्मानं च वाणिज्यसंकायस्य सहायकप्राध्यापकः डॉ. दीपकखाती वाणिज्यगौरवसम्मानं प्राप्तवन्तौ। उभाभ्यामपि सम्मानमिदम् उत्तरप्रदेशस्य पीलीभीतनगरस्थस्य वाणिज्य-सङ्घाय-उपाधि-महाविद्यालयद्वारा द्विदिवसीय- अन्ताराष्ट्रियसङ्गोष्ठ्याम् अक्टूबरमासस्य पञ्चविंशतिदिनाङ्के प्रदत्तम्। अस्मिन् समारोहे अतिविशिष्टातिथिरूपेण प्राचार्यमहोदयः अवोचत् यत् अहम् अनेन सम्मानव्याजेन इतोप्यधिकमुत्कृष्टकार्यकरणाय उत्साहितो भविष्यामि। वाणिज्यविषये शोधार्थम् अध्यापनार्थं विशिष्टावदानार्थञ्च उक्तसम्मानं प्राप्तवन्तौ। उपलब्धेः प्राप्तये प्रो. एस. एस. मौर्यः, डॉ. मूलचन्द्रशुक्लः, डॉ. डी. एन. जोशी इत्यादयः प्राचार्याय च डॉ. खातीवर्याय समस्त-महाविद्यालयपरिवारेण सह शुभकामनां वर्धापनानि च दत्तवन्तः।